

[Diderichsen.]

både statskapitalismen, som man jo undertiden kalder for socialisme, og privatkapitalismen, som undertiden går under benævnelsen liberalisme, begge er ivrige for at udøve over for de små og svage.

Dette politiske program kræver ofre af os selv, men således at disse ofre i virkeligheden i det lange løb er i vor egen velforståede interesse.

Nu er det klart, at et sådant politisk program er yderst vanskeligt at realisere for et lille land. Det kan kun ske i samarbejde med andre, og derfor er det en central opgave i vor u-landspolitik at søge at gøre disse synspunkter gældende på de internationale forum'er, hvis man kan bruge dette ord i flertal.

Derfor kan vi ikke nøjes med det, men må tage sagen op fra to andre synspunkter: vi må prøve på dette utraditionelle felt at skabe vor egen planlægning af vor egen indsats på længere sigt, og da det, som det jo ofte med rette er fremhævet, netop kræver tid, så må vi benytte ventetiden til en øjeblikkelig udvidelse af den nuværende tekniske og finansielle bistand på de områder, hvor det er muligt straks at gribe initiativet.

Med hensyn til spørgsmålet om det flersidede og det to-sidede vil jeg netop også sige, at det afgørende synspunkt er ikke, om det skal være det ene eller det andet, men det afgørende synspunkt er, hvad der i hver enkelt situation er det mest effektive. Det er nemlig sager, der haster, det er ikke noget, der kan skydes ud i fremtiden.

Jeg vil gerne og frivilligt indrømme ministeren og andre, at der er to sæt af vanskeligheder; for det første den for lille administration, som jeg ikke behøver at komme nærmere ind på, og for det andet, hvad der også er fremhævet fra flere sider, at der går lang tid og må gå adskillig tid mellem tilsagnene og så udførelsen af projekterne. Men jeg gentager, at netop på dette punkt er det, vi har begået vor afgørende fejl. Det er, ligesom man på grund af disse i og for sig legitime undskyldninger sætter sig hen med hænderne i skødet i stedet for at udnytte denne os påtvungne ventetid til at gribe de utraditionelle initiativer, som der dog må være adskillige muligheder for at gøre noget ud af.

Nu får vi forhåbentlig de ti nye bistandskonsulenter, og det kan jo være, at de, hvis de har et intimt kendskab til forholdene rundt omkring, hvor vor u-landsbistand arbejder, kan komme hjem og fortælle os om det ene og det andet projekt, som befinder sig i en sådan situation, at det ville være godt med en håndsrækning fra dansk side. Eller man må kunne finde andre engangsforetagender i retning af f. eks. at udsende læger eller agronomer eller, som det er blevet foreslået, oprette en afrikansk landbohøjskole med fælles dansk-afrikansk ledelse, for blot at nævne et enkelt konkret eksempel. Og sådan måtte vi sætte al vor opfindsomhed i gang for netop i denne ventetid at gøre noget effektivt.

Jeg vil også gerne ligesom fru Else-Merete Ross minde om IDA, og jeg vil dér lige have lov til at spørge ministeren om, hvorfor der ikke i redegørelsen indgår noget om mulighederne for en forøgelse på dette område. Da jeg stillede et spørgsmål til finansministeren, som blev besvaret af økonomiministeren den 8. marts, svarede økonomiministeren, at det ville indgå i regeringens overvejelser, om der ikke kunne findes forøgede indskud her, men jeg har ikke set noget i redegørelsen, som går ind på dette spørgsmål. Kort sagt: vi kan i liberalt centrum stadig væk ikke anerkende, at alle muligheder for at nå den ene procent allerede i 1970-71 er blevet udtømt. Liberalt centrum vil ikke stille noget dagsordensforslag i dag; det ville formentlig heller ikke kunne gennemføres. Men vi mener stadig, at vi kunne og burde sætte meget mere ind, både åndeligt og materielt, på at opfylde vor moralske forpligtelse allerede i 1970.

Jeg skal så gå over til at sige en lille smule om redegørelsen. Vi anerkender gerne, at regeringen har gjort en god gerning ved at overdrage u-landsproblemerne til en særlig minister og ikke mindst til den udmærkede og energiske minister Hans Sølvhøj. Vi anerkender også, at ministeren har fremlagt den lovede redegørelse med dens erkendelse af vore egne hidtidige pinlige forsømmelser på dette område. Man kunne have lyst til at tilføje, at her er jo virkelig et felt, hvor det ikke er muligt for os at lufte vor internationale farisæisme.

Det er et fremskridt, at vi nu har fået en sådan ramme, og det takker vi for.